

**Szent Gellért
Gyógyfürdő**

*Iszapkezelés társashelyiségben
vagy külön fülkében a világhírű
Kolopi „Szent Gellért” rádiumos
gyógyiszappal.
Rheuma, ízületi bántalmak-
nál páratlan gyógyító hatását.*

A régi zálogház a Klarisszák zárdája

Az újjáépülő Belváros már régen lebontásra ítélte a Szerb-utca és a volt Lövész-utca sarkán álló régi épületet, mely hosszú időn át a Központi Zálogház épülete volt és most a Közgazdasági Egyetem rendezkedett be ócska falai között. Ennek az épületnek története szorosan összefügg a Klarissza-apácák történetével.

A hazai női szerzetesrendek egyik legrégebbjét, melyet assisi Szent Ferenc alapított Szent Klárával — a tatárjárás korában honosította meg IV. Béla király. A legrégebb és legnagyobb zárdájuk a nagyszombati volt, de a leghíresebb az óbudai, amelyet Róbert Károly felesége: Erzsébet alapított 1334-ben. A fényes és roppant birtokok felett rendelkező zárdá királyainknak és főurainknak legkegyeltebb kolostora volt. A pápák és uralkodók anyai kegyelemmel halmozták el, hogy e tekintetben egyetlen hazai kolostor sem versenyezhetett vele. Jobbágyai teljesen adómentesek voltak, a kolostor pecsétjével ellátott minden okiratnak köztörvényi hitelessége volt. Cegléd, Szt. János, Csolnok, Vepelő, Magyaros, Korva, Nyúl-Sziget stb. mind e kolostor birtokai voltak. Maga az alapító királyné férje halála után legtöbb idejét e kolostorban töltötte sőt — saját kívánsága szerint holttestét is 1380-ban itt helyezték örök nyugalomra. A török hódoltság alatt az apácák kincseikkel s a királyné ereklényével Pozsonyba menekültek. Az óbudai zárdát elfoglalták a törökök. Elpusztult s ma már helyét sem lehet meghatározni.

A török kiűzése után a pozsonyi apátnő és apácák folyamodtak a rendfőnökhöz, engedje meg nekik, hogy Budára visszaköltözzenek. 1714-ben megjött az engedély Rómából s 1719. évben az új kolostor is elkészült a Várban s díszes templom építéséhez kezdtek. Egy 1728. évi magánlevél mondja, hogy e zárdá alapítója Csáky Franciska grófkisasszony volt;

ugyancsak ő volt az új budai zárdá első főnöknője. A pápa érdemei elismeréséül örökös apátnővé (abbátissának) nevezte ki a budai kolostorba, de a túlszerűen nő csak 6 évig viselte a méltóságot — a társai részéről szenvedett számos méltatlanság és kisebbités miatt lemondott s mint zárdaszűz élte le további napjait.

A Klarissza zárdákban akkor Magyarország legelső családjainak leányai viselték a szüzi fátyolt. Az előbb említett Csáky leány mellett (Csáky bíbornok-érsek testvére) a Haller, Károlyi, Frangepán, Wesselenyi, Barkóczy, Kálnoky, Mocsáry, Révay, Andrásy, Dessewffy magán-családok leányait találjuk. A felsoroltak között volt Károlyi Sándor gróf generálisnak édestestvére, Krisztina, Károlyi Sándor gróf volt az, aki a nyulak-szigetebeli és óbudai apácák budai gyülekezetében élő testvére és négy szerzetes szünek Pestre való áttelepítését egy pesti úi zárdá alapításával véghezvitte. Az alapítási összeg nyolcezer forint volt, ami az akkori pénzsűk világban nagy pénzt jelentett.

A zárdá felállítását súlyosan akadályozták nem annyira az anyagiak előteremtése, mint a felsőbb helyeken való elgáncsolás. Pedig Károlyi már megszerezte Pest városától azt a telket, amely a pálosok zárdájával szemközt levő sarkon (Szerb- és Királyi Pál-utca sarkán) terült el s melyen a Paulina apácák régi zárdájának romjai állottak. E telek mellett levő Mészáros-házat szintén az apácák számára Csáky Franciska vette meg 700 forinton.

1729 kisasszonyhava 18-án a primás végre elrendelte az átköltözést. Az apácák illő kíséretével a budai jezsuita kollégium igazgatóját, Buda város plébánosát, Grassalkovich Antal királyi ügyigazgatót és nejét, Szelezky Márton kir. udvari bírót és nejét kérte fel. Grassalkovich azonban még most is talált kifogásolni valót. „Ha lehetne — írja Kálnoky Hedviga — a világnak minden fogyatkozásait kikeresnék, csak meggátolhatnák.” A zárdá első apátnőjéül Csiky Franciska volt kiszemelve, de ő mielőtt még átköltöztek volna, Budán elhalt s Károlyi Krisztina lett az apátnő, majd ennek 1740-ben bekövetkezett halála után Kálnoky Hedviga. József császár 1782. évi rendeletére a templomot lebontották, az apácáknak a zárdát el kellett hagyni s az épülethől az országos papnövelde alakították. Később bérbé adták a terjedelmes épületet, majd zálogház lett belőle, míg végül most a Közgazdasági Egyetemet helyezték el benne.

Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Oszályozás
Szerző:		Tárgy
Cím:	A régi zálogház a Klarisszák zárdája	Hely
Forrás:	(Pesti Napló.)	Idő
(Hely)	(1927. dec. 25)	Személy
(Idő)	(Köt. v. füz.)	Helyszám
(Oldal)		